

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	24147 Середня освіта (історія)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	24147
Назва ОП	Середня освіта (історія)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.03 Історія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Сердюк Ігор Олександрович, Горожанкіна Дарина Юрійвна, Дроздов Віктор Володимирович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	01.06.2020 р. – 03.06.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://kiu.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/56/2020/03/%D0%A1%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0-%D0%9E%D0%9F-014-%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D1%8F-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0-%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%9E%D0%A0-%D0%91%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%80.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://kiu.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/56/2020/05/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8-%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D0%BF%D1%96%D0%B4-%D1%87%D0%B0%D1%81-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B8.-%D0%A0%D0%B5%D0%B4.-%E2%84%962.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Аналіз звіту про самооцінювання, вивчення додаткових матеріалів та проведення онлайн зустрічей з різними стейкхолдерами дали підстави експертній групі вважати, що освітня діяльність забезпечує виконання поставлених цілей та програмних результатів навчання за ОП, а зміст ОП враховує потреби учасників освітнього процесу та інших зацікавлених сторін. Загалом, ОП відповідає Критеріям акредитації, а виявлені недоліки не є суттєвими. Змістове наповнення, освітні практики та кадровий потенціал забезпечують реалізацію мети ОП та уможливають підготовку кваліфікованих бакалаврів спеціальності 014 “Середня освіта (історія)”. На випусковій кафедрі та факультеті функціонує повноцінне освітнє і наукове середовище зі взаємодією науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти та роботодавців. Хоча структуру ОП варто переглянути, враховуючи сучасні тенденції підготовки здобувачів педагогічних спеціальностей, освітні компоненти складають взаємопов'язану систему й дозволяють реалізувати заявлені в ОП цілі. Матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення ОП сприяють провадженню освітньої діяльності на високому рівні, а здобувачам вищої освіти надається освітня, консультаційна, психологічна та соціальна підтримка. В університеті сформована система внутрішнього забезпечення якості освіти, здійснюється регулярний моніторинг якості ОП, проводяться опитування здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Цілі та програмні результати навчання сформульовані чітко й визначаються з урахуванням регіонального контексту та ринку праці. 2. До розроблення, реалізації ОП та її перегляду залучаються роботодавці. 3. Зміст ОП дає можливість у повній мірі досягти заявлених цілей та підготувати кваліфікованих учителів історії. 4. ОП дозволяє сформувати індивідуальну освітню траєкторію студентів; інформація про вибіркові компоненти доступна для здобувачів вищої освіти і представлена у формі силабусів та каталогів вибіркових дисциплін. 5. Велика увага в освітній діяльності приділяється оволодінню здобувачами вищої освіти соціальних навичок. 6. На веб-сайті ЗВО представлена чітка й повна інформація про правила прийому, а також переліки тестових питань для вступних іспитів. 7. Викладачі ОП мають вагомі наукові досягнення, на факультеті діють якісні студентські та фахові наукові журнали, функціонує спеціалізована вчена рада. 8. У навчально-методичному забезпеченні освітніх компонентів надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. 9. Політика академічної доброчесності та процедури її дотримання чітко визначені в нормативних документах ЗВО. 10. У ЗВО створені механізми стимулювання викладачів до удосконалення викладацької майстерності й активності у науковій діяльності. 11. У ЗВО функціонують інноваційні центри, зокрема Центр інноваційних освітніх технологій «PNU-EcoSystem», Центр дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності, що дозволяють ефективно застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у підготовці фахівців. 12. Психолого-педагогічний супровід здобувачів вищої освіти, що здійснюється “Навчально-виробничою лабораторією виховної та психолого-педагогічної роботи”, дозволяє на високому рівні забезпечити психологічну підтримку та підвищити ефективність освітнього процесу на педагогічних спеціальностях.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Доцільно врахувати вимоги “Концепції розвитку педагогічної освіти”, досвід аналогічних програм іноземних ЗВО та більш системно залучати до проєктування й перегляду ОП здобувачів вищої освіти та випускників. 2. Програмні компетентності з правознавства, визначені в ОП, досягаються за рахунок вибіркової складової, тому слід дисципліну “Правознавство” перемістити до обов'язкових компонентів і розширити суспільствознавчу складову ОП. 3. Навчальний план варто зробити більш гнучким для розширення можливостей формування індивідуальної освітньої

траєкторії, а процедуру вибору дисциплін проводити в електронній формі для уникнення можливого тиску на здобувачів. 4. Доцільно ввести в навчальні плани підготовки здобувачів вищої освіти безперервну педагогічну практику в закладах освіти. 5. Варто створити максимальні умови для залучення здобувачів вищої освіти до програм академічної мобільності, перш за все приділивши увагу розвитку навичок володіння іноземною мовою. 6. До атестаційного екзамену доцільно включити практичний компонент з метою перевірки умінь застосовувати теоретичні знання з педагогіки та методики навчання в конкретних ситуаціях. 7. Більшу увагу слід приділити формуванню культури академічної доброчесності і навичок академічного письма, в тому числі за рахунок впровадження в ОП спеціальних освітніх компонентів. 8. Незважаючи на пропозиції від стейкхолдерів, зміни до структури ОП не вносилися, тож варто виробити більш конкретні механізми оновлення змісту та структури ОП за результатами обговорення пропозицій стейкхолдерів. 9. Проект ОП не розміщено на веб-сайті ЗВО.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі, визначені в ОП, є чіткими та розкривають основний фокус програми – підготовку вчителів історії та суспільствознавчих дисциплін, що мають фундаментальні знання з історії та здатні їх застосовувати в освітньому процесі, використовуючи сучасні методи навчання та інноваційні технології. Цілі програми повністю узгоджуються з місією університету та “Стратегією розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» на 2020–2025 рр.” (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/Стратегія-розвитку-ПНУ-на-сайт_ост..pdf), пріоритетами якої є якість освіти, наукова діяльність та орієнтація на регіон. У той же час, унікальність ОП доцільно переглянути, адже підготовка “випускників до впровадження традиційних та інноваційних технологій навчання” навряд чи відрізняє ОП від більшості інших програм з підготовки вчителів історії. Важко погодитися з твердженням у відомостях про самооцінювання, що особливістю ОП може бути те, що “значна частина навчальних предметів циклу професійної підготовки є за вільним вибором студента”.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЗВО залучив до розроблення цілей та визначення програмних результатів навчання різних стейкхолдерів: науково-педагогічних працівників, роботодавців, академічну спільноту. Проект ОП обговорювався на засіданні кафедри історії України із запрошенням роботодавців (протокол №8 від 14.04.2016 р., https://drive.google.com/file/d/1Y9PKNYgtioNvawoVHUemZhoVT9Iy_bNU/view?usp=sharing). Під час онлайн-зустрічі з роботодавцями (загалом, на ній були присутні 9 осіб, що представляють заклади освіти різного рівня і профілю) експертна група переконалася у факті співпраці кафедри історії України з роботодавцями при розробці ОП. Зокрема, серед присутніх були І.В. Доронюк (директор академічного ліцею “Рогатинська гімназія імені Володимира Великого”), Я.В. Олексин (директор Івано-Франківської спеціалізованої школи №5), В.В. Островський (завідувач відділу суспільних дисциплін лабораторії суспільно-філологічних дисциплін Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти), які брали участь у засіданні кафедри від 14.04.2016 р. Залучення роботодавців до розроблення ОП підтверджується наявністю відгуків і рецензій, які додаються до ОП і розміщені на веб-сайті університету (<https://bit.ly/3dq8oF3>). Також до проектування ОП були залучені й представники місцевих органів виконавчої влади, зокрема головний спеціаліст відділу освіти Тлумачької районної державної адміністрації І.В. Гавриш. У відомостях про самооцінювання та під час спілкування із здобувачами вищої освіти й випускниками експертна група не отримала достатніх свідчень про їхнє залучення до проектування ОП. Втім, це може бути пояснено відсутністю на час затвердження ОП чітких вимог щодо залучення різних стейкхолдерів. Слід зазначити, що в новоприйнятому “Положенні про освітні програми у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»” (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/02/polozhennya_op.pdf) відсутні чіткі процедури залучення здобувачів вищої освіти та випускників до розроблення ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОП безпосередньо розрахована на потреби ринку праці і враховує регіональний контекст, адже підготовка вчителів-істориків в Івано-Франківській області здійснюється лише на базі цього університету. Саме на цьому акцентується увага при визначенні унікальності ОП. У програмних результатах навчання, що визначені в ОП, окремо виділяється здатність організовувати музейну, пам'ятко-охоронну, народознавчу, туристично-краєзнавчу роботу, спрямовану на збереження і використання історико-культурної спадщини з навчальною, науковою і просвітницькою метою (D26). Під час онлайн-зустрічей випускники та роботодавці неодноразово наголошували на міцному взаємозв'язку ЗВО із закладами середньої та позашкільної освіти регіону. Разом з тим, в оновленій ОП не враховані тенденції розвитку спеціальності, зазначені в "Концепції розвитку педагогічної освіти", затвердженій наказом МОН України від 16.07.2018 р. № 776 (далі – Концепція). Зокрема, це стосується визначення кваліфікації "історик, вчитель історії і суспільствознавчих предметів", адже в Концепції зазначається про можливість присвоєння професійної кваліфікації педагогічної освіти є підготовка педагогічних працівників для базової середньої освіти та позашкільної освіти, а в "Типовій освітній програмі закладів загальної середньої освіти II ступеня" до суспільствознавчої галузі відносяться предмети "Історія України", "Всесвітня історія" та "Основи правознавства", експертна група вважає недоречним надавати кваліфікацію "вчителя суспільствознавчих предметів", який по-суті може викладати в школі лише правознавчі дисципліни. Слід також зазначити, що ОП враховує досвід аналогічних ОП вітчизняних ЗВО (Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Львівського національного університету ім. І. Франка та ін.), проте про залучення досвіду іноземних програм не зазначається у відомостях про самооцінювання. Під час бесіди з представниками проектної групи даної ОП ними також не було озвучено, який саме досвід іноземних програм було враховано (вказано було лише, що студенти залучаються до відкритих лекцій закордонних професорів).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, проте програмні результати навчання відповідають вимогам 7 кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій. Програмні результати навчання сформульовано чітко, однак варто було б в ОП їх розподілити за групами відповідно до дескрипторів НРК.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП визначені чітко й відповідають місії та стратегії ЗВО. Роботодавці були залучені до розроблення ОП. ОП враховує тенденції ринку праці й регіональний контекст.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкою стороною ОП є суперечність вимогам "Концепції розвитку педагогічної освіти" щодо формулювання кваліфікації. Рекомендуємо: більш активно залучати здобувачів вищої освіти та випускників до розроблення ОП, прописавши чіткі процедури в нормативних документах; використовувати досвід аналогічних програм закордонних ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Незважаючи на наявність певних недоліків при проектуванні ОП, цілі та програмні результати навчання сформульовані чітко, відповідають заявленій ОП, яка орієнтована на підготовку вчителів у даному регіоні. Важливим є зв'язок з роботодавцями при формуванні ОП. Це дозволило експертній групі оцінити Критерій 1 за рівнем В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП складає 240 кредитів ЄКТС. Освітня програма включає 2 цикли (загальної підготовки і професійної підготовки), кожен із яких містить обов'язкові й вибіркові компоненти. Обсяг обов'язкових компонентів складає 150 кредитів ЄКТС (62,5%), а загальний обсяг дисциплін вільного вибору – 60 кредитів ЄКТС (25%), що відповідає вимогам Закону України “Про вищу освіту”. До вибіркової складової освітньої програми та навчального плану входить блок “дисциплін за вибором ВНЗ” (загальна кількість – 30 кредитів ЄКТС). При цьому незрозумілим є значення цього блоку та його змістове наповнення, оскільки він містить дисципліни, які доцільно включити до обов'язкових компонентів (“Іноземна мова (англійська)”, “Вступ до спеціальності”, “Сучасні інформаційні технології”, “Історія ЦСЄ”). Враховуючи те, що ці дисципліни обов'язково вивчаються студентами, їх варто перенести до обов'язкових компонентів ОП. Слід зазначити, що в оновленому “Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», затвердженому наказом № 61 від 31.01.2020 р. (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/02/polozhennya2020_org_os_proc.pdf) визначається вже інша структура навчального плану, яка не передбачає блок “дисциплін за вибором ВНЗ”.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП дає можливість у повній мірі досягти заявлених цілей, а освітні компоненти складають взаємопов'язану систему. Зокрема, дисципліни загальної підготовки (“Історія української культури”, “Філософія”, “Українська мова (за професійним спрямуванням)”, “Політологія”, “Іноземна (перша) мова”) дозволяють досягти програмних результатів, які корелюють із загальними компетентностями (D9, D15, D16, D30). Психолого-педагогічна складова має логічну структуру і дозволяє оволодіти не лише базовими знаннями з педагогіки й психології, а й здобути навички використання сучасних освітніх технологій (D10). Дисципліни професійної підготовки дозволяють здобути фундаментальні знання в галузі історії, історичного краєзнавства, археології та спеціальних історичних дисциплін. Для здобуття навичок здійснювати наукові й науково-педагогічні дослідження (D25) запроваджено дисципліну “Теорія і методика наукових досліджень”, а також 2 курсові роботи й кваліфікаційну бакалаврську роботу. Втім, в ОП відсутня структурно-логічна схема й порушено деякі логічні зв'язки. Зокрема, “Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін і методики викладання історії” запланована у 6 семестрі, коли вивчення методики лише розпочинається. Дещо асинхронно викладаються деякі історичні дисципліни (наприклад, в 4 семестрі – “Історія середніх віків” та “Історія України ранньомодерної доби (сер. XVII-XVIII ст.)”).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Враховуючи те, що стандарт вищої освіти за вказаною спеціальністю відсутній, в ОП не сформульовано предметну область, проте перелік освітніх компонентів, включених до ОП, не викликає заперечень. Серед дисциплін професійного циклу чітко простежується психолого-педагогічна складова та профільна (історична) складова. В ОП відсутні компоненти, які не мають зв'язку з визначеною спеціальністю. Серед недоліків ОП слід визначити те, що програмні результати навчання, що передбачають оволодіння теоретичними знаннями з правознавства (D4, D23), реалізуються за рахунок вибіркової складової (дисципліна “Правознавство” знаходиться у вибіркового блоці). Експертна комісія вважає доцільним розширити суспільствознавчу складову в ОП та розділити “Методику викладання історії і суспільствознавчих предметів” на дві окремі дисципліни.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Навчальний план включає значний перелік дисциплін вільного вибору студентів (загальна кількість – 116), серед яких дисципліни загального (9 кредитів ЄКТС) і професійного спрямування (51 кредит ЄКТС). Аналіз переліку дисциплін самостійного вибору студента дозволяє стверджувати, що вони спрямовані на поглиблення фахових компетентностей з історії та методики її навчання, враховують регіональний контекст та сучасні тенденції розвитку спеціальності. Втім, в переліку присутні “наукові семінари”, які прив'язані до кафедри (шифри дисциплін в НП: 56-60) й не мають конкретної тематики. Слід зазначити, що вибіркова складова навчального плану не є гнучкою. Під час спілкування з викладачами експертна група встановила, що нові дисципліни, які пропонують викладачі, можуть включатися лише для нового НП, а вносити зміни у вибірково складову поточного НП неможливо. У “Положенні про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін”

(<https://bit.ly/3eRq2Aj>) декларується право вибору студентів з інших ОП, проте під час зустрічей комісія не виявила практичну реалізацію даної норми положення. Інформація про вибіркові дисципліни присутня на сайті кафедри у вигляді як окремих силабусів (<https://bit.ly/2MsTtg2>), так і каталогу дисциплін (<https://bit.ly/372bLOA>). На сайті кафедр розміщено процедуру обрання студентами дисциплін вільного вибору (<https://bit.ly/2MxO4V6>). Вивчення вибіркового дисциплін розпочинається з 4 навчального семестру. Відповідно до навчального плану дисципліни прив'язані до певного семестру, а студент має як правило вибирати 1 дисципліну з 3-4-х запропонованих, що певним чином обмежує розвиток індивідуальної освітньої траєкторії, але дозволяє реалізувати право на вільний вибір дисциплін, передбачене законодавством. Запис студентів на вивчення вибіркового дисциплін здійснюється через заяви, які подаються до деканату в письмовому вигляді (<https://drive.google.com/file/d/1DBlKqq7EdCAq6p5Qcga8U8Bu9rPibV2K/view?usp=sharing>). Така практика не забезпечує автономність студента при виборі, і може сприяти вчиненню на нього певного тиску з боку кафедри або деканату. Однак під час спілкування зі студентами вони вказували, що кафедри чи деканат не здійснюють вплив на їх вибір. Аналіз розпоряджень щодо результатів вибору дисциплін свідчить, що студенти розподіляються на окремі групи, а кількість студентів у групі коливається від 11 до 23 осіб. Варто зазначити, що в примітках до “Порядку запису студентів на вивчення вибіркового дисциплін” зазначається наступне: “Якщо студент у визначені терміни не записався на вибіркову дисципліну, то дирекція/деканат здійснює запис такого студента для вивчення вибіркового дисципліни самостійно”. Це, на думку експертної групи, порушує право студентів, визначене законом. Однак студенти під час зустрічі не підтвердили таких фактів. Також в нормативній базі університету недостатньо врегульоване питання формування індивідуального навчального плану, а нові форми ІНП були введені лише в 2019-2020 н.р.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Загальний обсяг практичної підготовки в навчальному плані складає 30 кредитів ЄКТС, однак до цього блоку включені курсова робота та атестація (загалом – 6 кредитів ЄКТС), які не є видами практичної підготовки. Певним недоліком ОП є відсутність безперервної педагогічної практики в закладах освіти, про яку зазначається в “Концепції розвитку педагогічної освіти”. Студенти проходять практику на базі закладів середньої освіти лише в першому та восьмому навчальних семестрах. Сумнівним є вибір археологічної практики в якості навчальної, адже вона не спрямована на розвиток професійної компетентності майбутніх учителів. Літня (педагогічна) практика в дитячих оздоровчих таборих хоча і спрямована на розвиток психолого-педагогічних компетентностей, проте не дозволяє сформувати навички за обраною предметною спеціальністю.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Формування соціальних навичок у здобувачів вищої освіти відбувається як шляхом вивчення окремих освітніх компонентів (“Історія української культури”, “Філософія”, “Політологія”, “Українська мова (за професійним спрямуванням)”, “Іноземна (перша) мова” тощо) та проходження практик, так і різними формами позааудиторної роботи (зокрема, волонтерська діяльність). Розвитку soft skills сприяє діяльність Центру інноваційних освітніх технологій “PNU-EcoSystem”, Проектно-освітнього центру “АГЕНТИ ЗМІН”, Навчально-виробничої лабораторії виховної та психолого-педагогічної роботи.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до навчального плану тижневе аудиторне навантаження здобувачів вищої освіти за ОП коливається від 13 до 20 годин. Для переважної більшості дисциплін обсяг аудиторного навантаження складає 1/3 від загальної кількості годин, а лише для деяких історичних дисциплін може складати до 1/2 загального обсягу (шифри дисциплін у НІ: 19, 28, 29, 30, 35). На виконання курсових робіт відводиться 3 кредити ЄКТС. На думку експертної групи, кількість годин, відведених на підготовку кваліфікаційної роботи, є недостатньою, адже на написання роботи обсягом 50-60 сторінок відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС). Відповідно до результатів студентських опитувань, лише на 1 курсі частина студентів відчуває надмірне навантаження через навчальні вимоги (<https://drive.google.com/file/d/1QW1UBWdKkcxnS2q3Wm7Zo28UI6uxs4iz/view?usp=sharing>).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Освітні компоненти складають взаємопов'язану систему й дозволяють досягти заявлених в ОП цілей. ОП дозволяє студентам сформувати індивідуальну освітню траєкторію. Інформація про вибіркові дисципліни у вигляді силабусів та каталогу представлена на сайті кафедри для вільного ознайомлення студентів. Велика увага приділяється оволодінню студентами соціальних навичок. Аудиторне навантаження є достатнім і збалансованим за семестрами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони ОП наступні: програмні результати навчання, що передбачають оволодіння теоретичними знаннями з правознавства, реалізуються за рахунок вибіркової складової ОП; відсутня безперервна педагогічна практика в закладах освіти; дисципліни вільного вибору прив'язані до певного семестру і не можуть бути змінені. Рекомендуємо: оновити структуру ОП, прибравши блок дисциплін за вибором ВНЗ; розширити суспільствознавчий компонент в ОП; увести педагогічну практику на всіх курсах навчання; зробити навчальний план більш гнучким щодо реалізації права студентів на вільний вибір дисциплін з інших ОП; забезпечити процедуру вільного вибору дисциплін через електронний запис.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зміст освітньої програми відповідає більшості підкритеріїв, проте існують певні недоліки щодо структури ОП (реалізація деяких програмних результатів через вибірку складову, відсутність безперервної педагогічної практики), що стало підставою для прийняття рішення експертною групою щодо відповідності ОП рівню В за Критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Аналіз “Правил прийому до ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» у 2020 році»”

(<https://admission.pnu.edu.ua/%d1%83%do%bd%d1%96%do%b2%do%b5%d1%80%d1%81%do%b8%d1%82%do%b5%d1%82%d1%83-2020-%d1%80%do%be%do%ba%d1%83/>) дозволив зробити висновки, що правила вступу здобувачів на освітню програму є чіткими і зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. Правила прийому, додатки та зміни до них розміщені на офіційному веб-сайті ЗВО. Серед позитивних практик слід відзначити чітку й доступну інформацію для абітурієнтів про умови вступу, оприлюднення переліку тестових завдань для вступних іспитів, а також можливість електронної реєстрації на участь у вступному іспиті та творчому конкурсі. Втім, при вступі на ОП не враховується середній бал документа про повну загальну середню освіту, що суперечить “Умовам прийому для здобуття вищої освіти в 2020 році”.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Додатком 5 до правил прийому передбачено вступ на ОП “Середня освіта (Історія)” за сертифікатами ЗНО з української мови і літератури, історії України та географії або іноземної мови. Найвищий коефіцієнт (0,5) має профільний предмет “Історія України”, що свідчить про прагнення ЗВО врахувати фахові компетентності абітурієнтів при конкурсному відборі. У свою чергу, ЗВО не встановлює обмежень щодо мінімальної кількості балів з профільного предмету й приймає для участі у конкурсному відборі сертифікати з мінімально допустимим балом.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих здобувачами в інших закладах вищої освіти під час академічної мобільності, містяться в “Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»” (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu.pdf>). Вони є чіткими і зрозумілими, відповідають “Положенню про порядок реалізації права на академічну мобільність”, затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та “Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні”. Організаційний супровід програм академічної мобільності в ЗВО здійснює відділ міжнародних зв'язків. Безпосередній супровід програми академічної мобільності здійснює координатор академічної мобільності, який призначається наказом ректора. На веб-сторінці відділу міжнародних зв'язків представлено інформацію про можливість міжнародної академічної мобільності для студентів, зокрема про програми обміну з Лодзьким університетом і Університетом Адама Міцкевича в Познані (Республіка Польща). Проте студенти зазначеної ОП не залучаються до програм академічної мобільності. У відомостях про самооцінювання зазначено, що основною проблемою в поглибленні міжнародної співпраці є відсутність достатнього рівня знання іноземних мов. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти вони підтвердили, що недостатнє володіння іноземною мовою обмежує їх можливості в участі у програмах академічної мобільності. Визнання результатів навчання і перезарахування кредитів для здобувачів вищої освіти, які перевелися на навчання з іншого ЗВО або поновилися на навчання здійснюється згідно з “Положенням про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»” (<https://bit.ly/zeZKkaZ>). Зазначені процедури є чіткими та зрозумілими й відповідають чинним нормативним вимогам.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується “Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»” (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/819_29.11.2019.pdf), однак у положенні відсутнє чітке представлення того, які саме результати неформальної освіти і в який спосіб можуть зараховуватися. Відповідно до п. 3.1 цього положення, серед підстав зарахування результатів неформальної освіти можуть бути академічна довідка, додаток документу про вищу освіту та витяг з навчальної картки студента. Таким чином, у положенні до результатів неформальної освіти зараховуються освітні компоненти, що були здобуті за попередній період навчання, що суперечить самому розумінню поняття “неформальна освіта”. Незважаючи на певні недоліки в нормативному забезпеченні, експертна група зафіксувала наявність практик врахування результатів неформальної освіти. Наприклад, з квітня 2020 р. здобувачі вищої освіти отримали безкоштовний доступ до курсів платформи Coursera for Campus, а 13 квітня рішенням ректорату було прийнято рішення, що відповідно до “Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти” студентам зарахують результати курсів неформальної освіти на платформі Coursera. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти студент з курсу Креховецький І. зазначив, що після проходження онлайн-курсу на платформі Coursera йому було зараховано відповідні результати за дисципліною “Філософія”.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, щорічно оновлюються та вчасно оприлюднюються на веб-сайті ЗВО. Правила визнання результатів навчання, отримані в інших ЗВО, визначаються в нормативних документах і доступні для здобувачів. Для здобувачів вищої освіти створені можливості для підвищення власних компетентностей шляхом безкоштовного доступу до платформи Coursera for Campus.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Серед слабких сторін слід зазначити те, що в правилах прийому не враховується середній бал документа про повну загальну середню освіту. Рекомендуємо: створити необхідні умови для забезпечення участі здобувачів вищої освіти у програмах академічної мобільності, в тому числі збільшивши кількість аудиторних годин на вивчення іноземної мови; у “Положенні про порядок зарахування результатів неформальної освіти” чітко визначити результати неформальної освіти, які можуть бути зараховані, та процедури їх зарахування.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Враховуючи наведені сильні та слабкі сторони й рекомендації щодо удосконалення ОП в контексті доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання, експертна група дійшла висновку, що ОП загалом відповідає Критерію 3, а виявлені недоліки не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання на ОП відбувається за денною і заочною формами. Основні організаційні аспекти регулюються “Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника”. Відповідно до даного Положення визначено основні форми навчання: навчальні заняття, самостійна робота (із заходами самоконтролю), практична підготовка. Більш конкретизовано форми і методи навчання означені в силабусах дисциплін. Їх набір в цілому уможливорює досягнення цілей та програмних результатів навчання заявлених в ОП. Викладачі програми системно підвищують свою педагогічну майстерність, що відображено у тематиці планових стажувань та методичних семінарів випускової кафедри. Важливим аспектом є діяльність університетських лабораторій та внутрішніх проектів спрямованих на впровадження в навчання інноваційних технологій. Тут відзначимо діяльність Центру інноваційних освітніх технологій “PNU EcoSystem” на базі якого здійснюється проект “Модернізація вищої педагогічної освіти з використанням інноваційних інструментів викладання” (<https://projects.pnu.edu.ua/category/moped/>). Студентоцентризований підхід у навчанні задекларовано у низці документів, починаючи зі Стратегії розвитку ПНУ. На практиці він реалізовується у можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії, підтримці студентів з академічними досягненнями, проведенні опитувань “Викладач очима студента” (<https://bit.ly/2Uy7ugU>). Спількування з викладачами та здобувачами вищої освіти дає підстави стверджувати, що на факультеті створено студентоорієнтоване середовище. У ході роботи експертної групи випадків обмеження академічної свободи під час навчання і викладання не виявлено, викладачі та студенти вільні у трактуванні навчального матеріалу. У звіті про самооцінювання зазначено, що дотримання принципів академічної свободи за ОП регламентується “Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу” (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-%20uchasnykiv-osvitnoho-protsesu.pdf>). Утім, вважаємо, що це поняття істотно ширше за академічну мобільність. Також звертаємо увагу, на те, що окремі практики можуть створювати загрозу для обмеження академічної свободи. Так, впровадження обов'язкового “практичного” розділу в кваліфікаційні роботи з історичної тематики може наперед задавати певну канву та обмежувати можливості студента у структуруванні роботи та вибудовуванні наукової композиції.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація про цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання за даною ОП для здобувачів вищої освіти доступна у різних формах – переважно як складник відповідної документації, що представлена на сайті ПНУ. Розроблені й діють положення, зокрема “Порядок про організацію та проведення оцінювання успішності студентів” (<https://philology.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/2/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-799.pdf>). Необхідно відмітити відповідний розділ «навчально-методична робота» на сторінці випускової кафедри (<https://kiu.pnu.edu.ua/>). Розділ наповнений гарно структурованим матеріалом, зокрема, представлена освітня програма, силабуси, програмові вимоги до іспитів, навчально-методичні матеріали. Однак, не вся ця документація є достатньо вжитковою. Силабуси надзвичайно переобтяжені другорядною інформацією, вони громіздкі й дублюють робочі програми. Окремі з них,

імовірно, створювалися шляхом механічного копіювання інформації з інших документів. Так, силабус дисципліни «Інформаційні ресурси у процесі вивчення історії» містять завдання для контрольної і самостійної роботи, котрі не відповідають дисципліні. У силабусі курсу «Вступ до спеціальності» вимоги до письмової роботи не корелюються з письмовою роботою як такою. У силабусі «Атестація (дипломна робота)» критерії оцінювання занадто загальні і формальні, почасти вони взагалі не мають жодного відношення до бакалаврської роботи. З іншого боку, силабус «Виробнича практика» містить зрозумілі та вимірювані й чітко прописані критерії оцінювання, котрі уповні відповідають змісту даного виду навчальної діяльності.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Реалізація ОП відбувається за поєднання навчання і досліджень. Важливим складником навчального плану ОП є курсові і кваліфікаційні роботи, також здобувачі вищої освіти беруть участь у наукових заходах, конкурсах робіт, тощо. Інформація про це періодично розміщується на сайті університету. Унікальним явищем є періодичне наукове видання “Студентські історичні зошити” (https://nauka.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/122/2018/06/SIZ_7_2016_r__pdf.pdf), де публікуються студентські дослідження високого ґатунку. Хорошою практикою є функціонування сторінки видання у Фейсбук де відбувається комунікація із авторами та читачами. В освітньому процесі використовуються наукові напрацювання викладачів програми, що знаходить своє відображення у списках літератури окремих дисциплін. Більша частина курсів, що викладаються мають відношення до наукових зацікавлень викладачів. Викладачі випускової кафедри є учасниками наукових стажувань та проєктів, відзначаються публікаторською активністю. Вони мають доступ до міжнародних баз даних та бібліотек за підпискою університету. Загалом, в ПНУ діє політика стимулювання (у т.ч. матеріального) співробітників, котрі мають вагомі здобутки у науковій діяльності, проводиться рейтингування викладачів. До сильних сторін слід також віднести наявність власного фахового наукового історичного видання, що належить до категорії Б та функціонування Спеціалізованої вченої ради за спеціальностями 07.00.01 «Історія України» та 07.00.05 «Етнологія».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Сама освітня програма практично не оновлювалася. Навчальний план та перелік дисциплін (у т.ч. й вибіркових) за 4 роки жодних змін не зазнавав. Основні оновлення змісту освіти відбуваються на рівні оновлень конкретних дисциплін, що відображено у силабусах, котрі усі датовані 2019 р. Також 2019 р. датовані більшість методичних матеріалів (навчальні посібники, методичні рекомендації тощо). Оновлення дисциплін можна простежити за включенням до переліку рекомендованих публікацій сучасної наукової літератури. Проте це стосується не всіх дисциплін. Для прикладу силабус курсу “Археологія” містить набір застарілої літератури, курс “Актуальні проблеми української революції 1914-1923 рр. у шкільному курсі історії” має лише дві позиції у списку літератури датовані 2014-2015 рр., решта рекомендованих публікацій - переважно виданні 1990-х рр. Оновлення змісту освіти також відбувається через перегляд тематики курсових і дипломних робіт на ОП, що оновлюється і затверджується на засіданні кафедри щорічно перед початком навчального року (<https://kiu.pnu.edu.ua/курсіві-дипломні-роботи/>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В Університеті розроблено власну Стратегію інтернаціоналізації (<https://bit.ly/2YtEBDw>), діє кілька десятків міжнародних угод з навчальними закладами та науковими установами 19 країн. Викладачі ОП мають змогу долучатися до загальноуніверситетських програм. Зокрема, були учасниками тренінгів з підвищення кваліфікації у рамках проєкту програми ЄС Еразмус+ №586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-SVHE-JP "Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних технологій викладання – MoPED". Також у рамках гранту Вишеградського фонду "Collegium Carpathicum" і програми кредитної мобільності ERASMUS+ викладачі Волощук М.М., Комар В.Л., Костючок П.Л., пройшли стажування і прочитали серію лекцій у Жешувському, Варшавському і Ягеллонському університетах (Польща), Університеті ім. Я.Коменського у Братиславі (Словаччина), Остравському університеті (Чеська республіка), брали участь у ряді міжнародних конференцій за межами України. М.М.Волощук, І.Т.Кочкін, С.М.Борчук, І.Я.Райківський та ін. мають публікації у виданнях індексованих у базах даних Scopus та Web of Science. До аудиторних занять на ОП залучалися гостьові лектори з Варшавського університету. Позитивним прикладом інтернаціоналізації у змістовому наповненні ОП вважаємо цикл курс "Історія Центрально-Східної Європи". З іншого боку, у силабусах дисциплін немає літератури іноземними мовами, студенти ОП не брали участі у програмах міжнародної мобільності. За твердженнями гаранта і викладачів, вони погано володіють іноземними мовами (при тому, що їх вивчення є обов'язковим компонентом ОП).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами є діяльність Центру інноваційних освітніх технологій "PNU EcoSystem", який слугує майданчиком і для реалізації даної ОП. Також ОП має гарно структурований і легкодоступний пакет навчально-методичного забезпечення, наявні усі необхідні положення. Усі дисципліни забезпечені силабусами та іншими матеріалами. Сильною стороною є наукова діяльність викладачів ОП та студентів, зокрема наявність свого фахового журналу, спецради. Відзначаємо роботу щорічника "Студентські зошити наукові", котрий приємно вразив якістю опублікованих досліджень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкими сторонами є відсутність перегляду самої ОП та незмінність навчального плану з його переліком дисциплін. Окремі практики занадто формалізовані, так силабуси дисциплін є занадто громіздкими, фактично включають у себе робочі програми, деякі з них містять невідповідну інформацію, застарілі переліки літератури, тощо. Студенти не включені до програм міжнародної мобільності. Рекомендуємо спростити силабуси, зробивши їх для студентів. Також рекомендуємо відмовитися від обов'язкового практичного розділу у кваліфікаційних роботах. Більш доцільно до тематики робіт додати й такі, що будуть носити практичний характер. У такому разі студенти матимуть вибір між фундаментальними і прикладними темами.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП за критерієм має як сильні, так і слабкі сторони. Утім, перших більше, а недоліки є такими, що не перекреслюють можливостей формування компетенцій і програмних результатів навчання передбачених ОП. Також вони можуть бути усунуті.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи та оцінювання здобувачів вищої освіти відбуваються відповідно до основних університетських положень: "Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу" в ЗВО, затвердженого Вченою радою (протокол №7 від 30.06.2015); "Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника»", затвердженого Вченою радою протокол №9 від 05.11.2019, "Положення про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти", затвердженого Вченою радою (протокол №2 від 01.03.2016); "Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії" у ЗВО, затвердженого Вченою радою (протокол № 7 від 30.06.2015). Інформація про контрольні заходи і критерії оцінювання у доступній формі розміщена на сторінці випускової кафедри. Силабуси усіх дисциплін мають відповідні складники з детальними поясненнями, прописаними критеріями та вимогами до виконуваних завдань, однак, не деякі з них не відповідають змісту дисципліни (див. п. 4.2 звіту), або ж є надто загальними. Опитування викладачів та здобувачів вищої освіти засвідчило, що використовуються різні форми поточного, модульного та семестрового контролю знань, зокрема й на основі застосування університетської платформи дистанційного навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю відсутній. Відповідно до ОП передбачено захист кваліфікаційних бакалаврських робіт та атестаційний екзамен (в усній формі), що, в цілому, відповідає ustalеним практикам для тих спеціальностей галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, для котрих вже є стандарти. Разом з тим, у ході ознайомлення з програмою атестаційного екзамену встановлено, що в екзаменаційних білетах відсутні питання спрямовані на перевірку результатів навчання, необхідних для присвоєння кваліфікації "учитель суспільствознавчих предметів". Також набуття педагогічних компетенцій перевіряється виключно теоретичними питаннями.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Форми і процедури проведення контрольних заходів досить добре розписані в університетській документації (див. п. 5.1.) та силабусах і методичних матеріалах. Окрім зазначених вище існує низка наказів, зокрема №70 від 04.02.2019 "Про організацію контролю якості знань студентів, які навчаються за індивід. графіком", №713 від 24.10.2018 "Щодо перевірки студентських кваліфікаційних робіт на оцінку рівня унікальності", №309 від 29.05.2019 "Про використання тестової форми проведення семестрових екзаменів та підсумкової атестації з використанням комп'ютерних технологій". У цих документах також передбачена можливість оскарження студентом результатів оцінювання, утім, реальних таких прецедентів виявлено не було. Дуже важливим і позитивним досвідом вважаємо можливість студента підтвердити рівень знань у тестовій формі з використанням ІТ-технологій, зокрема й у спірних та конфліктних випадках. Також вартим уваги є рішення про те, що повторна перездача (так званий талон №3), відбувається виключно у тестовому електронному форматі.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Дотримання політики доброчесності прописано у низці нормативних актів, зокрема у Статуті ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/statut.pdf>); "Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти" (<https://bit.ly/2XUUX9r>); спеціальному "Положенні про запобігання академічному плагиату" (<https://bit.ly/3cVW4K2>); "Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності" (<https://kfsr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/13/2018/07/komisii.pdf>); Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc). На практиці для запобігання академічному плагиату ЗВО використовує насамперед системи Unicheck та Plagiat.pl. За допомогою цих систем перевіряються кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ступеня "бакалавр". За словами гаранта програми, також будуть перевірятися і курсові роботи. У звіті про самоаналіз та під час зустрічей із академічним персоналом задекларовано, що у ЗВО створене середовище, в якому порушення академічної доброчесності є неприпустимим, зокрема й за допомогою відповідних виховних заходів, методологічних семінарів того. Показово, що ні у звіті, ні під час спілкування не говорилося, що культура академічної доброчесності формується під час вивчення відповідних дисциплін (скажім, "Вступ до спеціальності" чи "Правознавство"). На практиці студенти виявили доволі опосередковане знання таких базових понять, як "відсоток унікальності", також ми не побачили внутрішньої необхідності доброчесності (як цінності), говорилося, що коли робота не відповідає відсотку унікальності, її треба технічно довести до відповідного рівня. Насторожує практика, коли у кваліфікаційних роботах пишуть, що вони виконані у рамках певної наукової теми, до якої робота не відноситься ні хронологічно, ні сюжетно, таким чином залучаючи студентів до імітації. Є сумніви, що студенти знайомі зі специфікою і роботою таких тем.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявність усієї необхідної документації, положень. Наявність університетської системи запобігання плагиату. Використання тестової форми проведення семестрових екзаменів та підсумкової атестації з використанням комп'ютерних технологій, особливо у спірних випадках та під час перездачі. Проведення заходів спрямованих на формування культури академічної доброчесності. Перевірка бакалаврських робіт на рівень унікальності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Почасти формалізована інформація про контрольні заходи у силабусах, яка іноді не відповідає змісту самої дисципліни. Культура академічної доброчесності не формується відповідними навчальними дисциплінами. Є сумнівні практики зазначення причетності кваліфікаційних робіт до наукової теми випускової кафедри. Рекомендуємо переглянути силабуси на відповідність контрольних заходів змісту дисциплін, не прив'язувати кваліфікаційні роботи до кафедральних тем та перевіряти на рівень унікальності також і курсові дослідження.

Рекомендуємо включити у програму атестаційного екзамену практичний компонент (вирішення педагогічних задач, моделювання ситуацій тощо).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Недоліки за даним критерієм є точковими та не носять системного характеру. Натомість реальні практики на ОП в цілому відповідають критерію.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП відповідає бакалаврському рівню, так само як і кваліфікація гаранта та учасників проєктної групи. Професійна кваліфікація викладачів програми в цілому забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання визначених ОП. Більшість дисциплін, що викладаються на ОП стосуються наукових та професійних зацікавлень викладачів, що відображено у наявності відповідних публікацій, тематиці кандидатських чи докторських дисертацій, монографій. Утім, є окремі дисципліни, котрі не корелюються з фахом їх викладачів (таблиця №2 звіту про самоаналіз). Загалом розподіл навчальних дисциплін між викладачами на ОП здійснюється з урахуванням їх публікаторської активності та наукових зацікавлень у відповідності до “Порядку розподілу навчальних дисциплін між науково-педагогічними працівниками кафедр університету” (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/02/Poriadok-rozpodilu-navchalnykh-dystryplin-2020.pdf>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів організовується на основі відповідної університетської документації: “Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників” (<https://bit.ly/2YovEeS>), “Положення про конкурсну комісію університету щодо заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників” (<https://bit.ly/37iwWfx>). Під час зустрічей з ректором та академічним персоналом наголошувалося, що під час конкурсного добору на вакантні посади враховується рейтингова оцінка ефективності роботи науково-педагогічних працівників та результати опитування “Викладач очима студента”. При цьому встановлено, що на даній ОП орієнтуються виключно на внутрішній кадровий потенціал, реальних конкурсних ситуацій (коли на одні посаду два і більше претендента) останніми роками не відбувалося.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Співпраця з роботодавцями є важливим складником документації ПНУ, її реалізація стосовно освітніх програм галузі 01 Освіта/Педагогіка базується на договорах з відповідними органами влади та місцевого самоуправління, зокрема на діючій угоді про співпрацю між департаментом освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської ОДА та ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (№83с/16 від 21.12.2016) та угоді про співпрацю між Департаментом освіти і науки Івано-Франківської міської ради та ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (№4с/17 від 20.02.2017) (<https://bit.ly/3dq8oF3>). Включеність роботодавців у реалізацію навчального процесу найбільше простежується під час організації навчальної та виробничої практик. Зі спілкування з роботодавцями зрозуміло, що дана ОП є важливою для них, вони мають хороший контакт з викладачами випускової кафедри.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До аудиторних занять на ОП залучаються професіонали-практики, експерти в галузі, представники роботодавців. Як приклади такого залучення наводяться факти читання лекцій завідувачем відділу суспільно-філологічних дисциплін Івано-Франківського ОППО канд. іст. наук В. Островським, директором Івано-Франківського обласного державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді канд. пед. наук М. Косилом, учителем вищої категорії Фізико-технічного ліцею Івано-Франківської обласної ради, переможцем обласного конкурсу «Учитель року–2016» О. Ланіцею та іншими відомими учителями. До аудиторних занять на ОП залучалися гостьові лектори з іноземних університетів (викладач Варшавського університету А. Бальцер, проф. Остравського університету В. Вілімек). До складу Екзаменаційної комісії входить директор Івано-Франківської гімназії №1 І. Дейчаківський. Під час відповідної зустрічі зазначені роботодавці та вчителі-практики підтвердили такі форми співпраці. Наша експертна група звернула увагу на те, що такі заняття все ж носять несистемний характер і не є постійним складником ОП, а вчителі-практики чи інші представники роботодавців не є офіційними працівниками (сумісники чи з погодинною оплатою) даного ЗВО.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів ОП здійснюється через наукові та освітні стажування у закладах-партнерах в Україні (переважно ЗВО сусідніх областей) та за кордоном. Вони здійснюються на основі відповідного Положення про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника» (№275 від 05.07.2016). Аналіз інформації про підвищення кваліфікації викладачів засвідчив різноплановість її тематики, форм та географії, а також урахування індивідуальної професійної траєкторії кожного викладача. Усі викладачі ОП пройшли планові наукові стажування. Дуже важливо, що ЗВО надає можливість для підвищення кваліфікації викладачів на власних ресурсах. Так, співробітники університету мають можливість (і реалізують її) підвищити свою викладацьку майстерність завдяки програмам університетського Центру інноваційних освітніх технологій "PNU- EcoSystem" (https://ciot.pnu.edu.ua/category/event_site/). Також викладачі ОП є учасниками ряду тренінгів та семінарів на базі університетського проектно-освітнього центру «Агенти Змін» (<http://agentyzmin.pnu.edu.ua>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Згідно з колективним трудовим договором в ПНУ ім. В. Стефаника» [rpor.pnu.edu.ua/колективний-договір/](http://rpor.pnu.edu.ua) передбачено преміювання викладачів та надання їм матеріальної допомоги. Також діє спеціальне Положення про підтримку науково-педагогічних працівників університету, котрі публікують праці у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science (<https://cutt.ly/re5w8y8>). Відповідно до нього передбачено преміювання та зменшення годин навчального навантаження. Викладачі ОП та бухгалтерський відділ підтверджують реальні випадки такого матеріального преміювання, а також преміювання за підготовку переможців студентських олімпіад і конкурсів наукових робіт. Іншою формою є нематеріальне преміювання (грамоти, відзнаки, почесні звання тощо), котре здійснюється на основі Положення про заохочувальні відзнаки й також стосувалося викладачів ОП. Увагу також привертає й постійно діюча система рейтингування НПП, котра проводиться на рівні факультету. Рейтинги оновлюються й оприлюднюються, за інформацією адміністрації вони також є підставами для заохочень та розподілу навчального навантаження. Як стимул викладачі також відзначили практики опитування студентів "Викладач очима студентів" (<https://bit.ly/2Uy7ugU>). Розвиток викладацької майстерності здійснюється через організацію в ЗВО безкоштовних тренінгів та семінарів. Зокрема, викладачі даної ОП були учасниками семінарів: "Використання інноваційних технологій у викладацькій роботі", "Використання додатків Google в роботі викладача" і серії семінарів у межах проекту МОРед "Модернізація пед. вищої освіти з використання інноваційних інструментів викладання", організовано Науково-практ. семінар "Сучасний викладач у студентоцентричній моделі освітнього процесу університету". Загалом, такі практики створюють хороше враження і підтверджують зацікавленість адміністрації ЗВО у підвищенні рівня викладацької майстерності своїх працівників та готовність нести організаційні й матеріальні видатки для цього.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

ОП має сильний кадровий склад. Політика ЗВО стимулює викладачів ОП до удосконалення викладацької майстерності, активності у науковій діяльності. Важливо, що діє система матеріальних та організаційних стимулів, котрі застосовуються в реальних практиках. Робоча група ОП має хороші контакти зі стейкхолдерами (викладачі та адміністрація шкіл, закладів позашкільної освіти). Вони залучаються до функціонування ОП (переважно у контексті навчальних і виробничої практики та працевлаштування). Родзинкою закладу є діяльність університетського Центру інноваційних освітніх технологій "PNU- EcoSystem".

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендуємо налагодити співпрацю з вчителями-практиками у контексті системного викладання дисциплін педагогічного спрямування та методик викладання.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Експертна група вважає, що аналізована ОП уповні відповідає вимогам до даного критерію. Людські ресурси представлені викладачами з потужними академічними і педагогічними досягненнями. Є реально діючі практики матеріального та організаційного стимулювання подальшого вдосконалення викладацької майстерності, котрі можуть бути зразками для інших ЗВО.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансова та матеріально-технічна база ЗВО цілком забезпечує визначені ОП цілі та програмні результати навчання. Під час проведення дистанційної експертизи експертна група мала змогу побачити аудиторний фонд факультету, приміщення бібліотеки, їдальні, спортивну залу, новітні мультимедійні простори та необхідну для проведення навчального процесу технічну базу за допомогою фото та відео-матеріалів, що були підготовлені представниками ЗВО. Наукова бібліотека ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<http://lib.pnu.edu.ua>) включає достатні для реалізації ОП ресурси: як сучасні наукові і навчальні видання, так і публікації викладачів університету. Сайт бібліотеки дозволяє користуватися співробітникам та здобувачам вищої освіти електронними ресурсами (електронна бібліотека повнотекстових видань, інституційний репозиторій, електронний каталог тощо). В ході експертизи було виявлено, що ЗВО має унікальний комп'ютерний простір "PNU Eco-System" – спеціально-облаштована аудиторія для проведення різного роду заходів, що потребують використання мультимедіа. Представники студентства та викладачі підтвердили в ході роботи у фокус-групах, що мають змогу використовувати аудиторію під час навчальних занять з дисципліни "Методика викладання". В той же час, веб-розклад занять (<http://asu.pnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>) показує, що "Методика викладання" протягом першого семестру викладалася в 618 ауд., яка не в повній мірі укомплектована як кабінет для викладання такого типу дисциплін. Загалом, аудиторії мають задовільний стан, є безпечними та комфортними для здобувачів. На факультеті облаштовані спеціалізовані лабораторії: "Навчальна лабораторія спеціальних історичних дисциплін", "Кабінет історії слов'ян", "Музей археології Прикарпаття" тощо. Проте в ході фінальної зустрічі члени експертної групи радили ЗВО звернути увагу на технічне забезпечення аудиторій та покращити його, відповідно до пропозицій студентів та представників органів студентського самоврядування. На сайті ЗВО розміщені необхідні для якісного вивчення окремих освітніх компонентів матеріали (<https://bit.ly/2Uz2J6I>). Університет має розроблені дистанційні курси, що працюють на платформі d-learn (<https://d-learn.pnu.edu.ua/>). Для комфортної роботи на сайті університету існують розділи з інструкціями використання платформи, частими питаннями від студентства, технічними зауваженнями тощо. Також здобувачі зауважили, що в умовах карантину вони працюють на платформі Google Classroom та проводять заняття в режимі реального часу через платформу Zoom.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час роботи у фокус-групах експертній групі вдалося виявити, що заклад забезпечує доступ здобувачів вищої освіти до необхідної інфраструктури. В головному корпусі університету є комп'ютерні класи, здобувачі можуть звернутися до лаборанта, за умови, що в класах не проводяться навчальні заняття у визначений студентами час. Голова сенату факультету зазначив, що під час складання кошторису сенат визначив необхідним купівлю ноутбуку для внутрішнього користування. Цю інформацію підтвердила працівник фінансового відділу. Здобувачі мають вільний доступ до каталогів та фондів електронної бібліотеки, посилання на неї міститься на сайті університету (<http://lib.pnu.edu.ua/>). В ЗВО діє центр дистанційної освіти. Центр працює з платформою d-learn, таким чином, майже всі дисципліни мають розроблені дистанційні курси. Під час огляду матеріальної бази та зустрічі з академічним персоналом експертна група мала змогу побачити структуру дистанційного курсу та можливості учасників освітнього процесу в системі дистанційного навчання. Представники академічної спільноти зазначили,

що за необхідності використання платформи у навчальному процесі вони заздалегідь домовляються про використання комп'ютерних класів головного корпусу університету чи Центру "PNU Eco-System".

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище ЗВО є цілком безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за даною ОП. Здобувачі підтвердили, що під час виїзних практик та в ході навчального процесу з ними проводять інструктажі, щодо безпеки життєдіяльності. Студенти ОП проживають у гуртожитку №4, що знаходиться за 15 хв. до корпусу факультету історії та політології. Система проживання в гуртожитку-блокова. Відповідно до фото-матеріалів умови життя в гуртожитках є задовільними.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО забезпечує освітню підтримку здобувачів, шляхом проведення опитувань, що занесені до електронної системи дистанційного навчання. Результати цього опитування є у відкритому доступі на сайті університету (<https://bit.ly/2Uy7ugU>). Окрім цього, викладачі розробили силабуси, що забезпечують здобувачів необхідною інформацією стосовно окремих освітніх компонентів (<https://bit.ly/2MsTtg2>). Організаційна та інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти відбувається шляхом їх взаємодії з викладачами та органами студентського самоврядування. Всі організаційні моменти, які необхідно знати здобувачам для якісного навчання, висвітлюються на сайті кафедри або передаються їм у електронних чатах. Інформаційна підтримка здійснюється шляхом створення студентського медіапростору на платформах Instagram та Facebook ([instagram.com/pnu_vs_official](https://www.instagram.com/pnu_vs_official)), в соціальних мережах студентського самоврядування висвітлені цікаві позааудиторні заходи, спрямовані на залучення студентства до життя та діяльності університету. Консультативна підтримка здобувачів здійснюється також на базі Навчально-виробничої лабораторії виховної та психолого-педагогічної роботи. Під час проведення роботи у фокус-групах з представниками сервісних підрозділів керівник навчально-виховної лабораторії зазначив, що зі студентами проводиться як індивідуальна консультативна робота, так і групова, шляхом проведення опитувань та анкетування. Вони спрямовані на виявлення окремих проблем або дискомфортних ситуацій, що можуть виникати протягом навчального процесу. Таким чином, експертна група має всі підстави зробити висновок, що освітня, консультативна, інформаційна та соціальна підтримка здобувачів знаходяться на високому рівні.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В закладі вищої освіти існують нормативні документи, що регулюють питання забезпечення надання освітніх послуг студентам з особливими освітніми потребами, а саме: "Порядок супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення" (<https://bit.ly/3f6HIO2>); "Положення про організацію інтегрованого навчання осіб з особливими освітніми потребами у вищих навчальних закладах" (<https://bit.ly/3hhSflV>). Крім цього, під час перегляду матеріально-технічної бази експертна група мала змогу пересвідчитися, що на вході до корпусу, де навчаються студенти ОП встановлені пандуси та кнопка виклику чергового. Також, у корпусі є спеціальний ліфт, що забезпечує вільне пересування маломобільних студентів та спеціалізовані туалетні кімнати. Гарант ОП зазначила, що зараз на ОП навчається 1 студент з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В ході проведення дистанційної акредитаційної експертизи було виявлено, що загальне положення, яке стосується врегулювання конфліктних ситуацій знаходиться на етапі розробки. Проте низка положень містять необхідні пункти для врегулювання гострих ситуацій, наприклад: "Про навчально-виробничу лабораторію виховної та психолого-педагогічної роботи", "Про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника" (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Окрім нормативної бази, під час роботи у фокус-групах студенти підтвердили, що можуть звертатися до психологів, знають, де знаходиться місце їх перебування та мають вільний доступ до телефонів гарячої лінії навчально-виробничої лабораторії. Керівник лабораторії зазначила, що робота на гарячих лініях побудована шляхом погодинного чергування психологів, так чином психологічна та консультативна підтримка може забезпечуватися здобувачам постійно. Також студенти проінформовані щодо механізму оскарження результатів

контрольних заходів оцінювання. Враховуючи, всі вищеперераховані факти експертна група має можливість зробити висновок, що фактично в ЗВО наявний механізм врегулювання конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявність достатньої інфраструктури та матеріально-технічної бази для здійснення освітньої діяльності; забезпечення безоплатного доступу здобувачів вищої освіти та викладачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів в межах ОП. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я студентів, які навчаються за освітньою програмою та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. Створено достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Функціонує власна платформа дистанційного навчання, яка є досить зручною для учасників освітнього процесу. В ЗВО здійснюється систематичний психолого-педагогічний супровід навчально-виховного процесу. Служби ЗВО оперативно реагують на звернення студентів та всебічно намагаються надати необхідну допомогу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Процедури вирішення конфліктних ситуацій регламентуються загальними положеннями.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище та матеріальні ресурси є достатніми для реалізації ОП, а в ЗВО створені додаткові освітні, інформаційні та технологічні можливості для фахової підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних спеціальностей, що дозволило експертній групі оцінити Критерій 7 за рівнем А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП визначені "Положенням про освітні програми у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»" (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/02/polozhennya_op.pdf). Постійний моніторинг ОП здійснюється шляхом проведення опитувань серед стейкхолдерів, результати якого розміщені на сайті ЗВО (<https://bit.ly/37ua5Og>). В ході дистанційної експертизи експертній групі було надано протоколи засідання кафедри від 2016 до 2020 рр., в яких до порядку денного були винесені питання щодо перегляду та покращення ОП (https://drive.google.com/file/d/1Y9PKNYotioNvawoVHUemZhoBT9Iy_bNU/view?usp=sharing). Відповідно до документів ОП регулярно переглядається викладацько-науковим складом кафедри із періодичним залученням до обговорень потенційних роботодавців, аспірантів та здобувачів вищої освіти. Однак, оновлений варіант програми 2019 р. містить зміни лише стосовно формулювання мети, вимог до вступу та продовження навчання, соціально-економічного та інформаційно-технологічного забезпечення освітнього процесу, а також зміни рівень НРК з 6-го на 7-й. Суттєвих переглядів програми стосовно переліку освітніх компонентів і врахування "Концепції розвитку педагогічної освіти" не відбулося.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Основним способом залучення студентів до перегляду ОП є студентські опитування. Відповідно до наданих зразків бланків і результатів опитування, в ЗВО здійснюється різноманітні опитування, в тому числі щодо структури і змісту ОП (<https://drive.google.com/file/d/1KqHzrFYv7MobjeYkHW7oDyd8MkBCqSdo/view?usp=sharing>). Під час онлайн-

зустрічі зі студентами вони підтвердили проходження опитування “Викладач очима студентів”. Керівник дистанційного центру підтвердив, що такі опитування розробляються працівниками центру дистанційної освіти та розміщуються в кінці кожного електронного курсу. Крім того, студенти вказали, що вони пропонували збільшити кількість годин на педагогічну практику, додати до переліку основних або вибіркових дисциплін “Вікову психологію”. Такі пропозиції вони висловлювали під час зустрічей з гарантом ОП або викладачами кафедр. Гарант підтвердила, що такі пропозиції поступали і вони будуть враховані в наступній ОП. Під час роботи у фокус-групах студенти зазначили, що не знають, чи є представники студентів у робочих групах з розроблення і перегляду ОП. Представники студентського сенату та студентської профспілкової організації повідомили, що дійсно входять до колективних органів ЗВО (вчена рада, стипендіальна комісія), проте до Ради з якості освіти не входять і не є поінформованими щодо її функцій. Представники органів студентського самоврядування до перегляду та проведення моніторингу не залучаються.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці (переважно директори шкіл та керівники позашкільної освіти області) задекларували свою участь у перегляді ОП та її компонентів, утім звертаємо увагу на той факт, що впродовж чотирьох років навчальний план ОП зовсім не змінювався, а сама ОП зазнала незначних змін, переважно для приведення у відповідність до нової рамки кваліфікацій. Втім, співпраця з роботодавцями має серйозний і постійний характер. Під час роботи у фокус-групах було виявлено, що роботодавці задоволені якістю ОП. Крім того, співпраця щодо оновлення змісту ОП проводиться шляхом їх залучення до наукової і методичної діяльності. Так, директор Івано-Франківського обласного державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді Ю. Косило зазначив, що вже багато років співпрацює з викладачами кафедри, зокрема, сумісно з викладачами та студентами кафедри було видано декілька збірок з історії рідного краю.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

З випускниками-істориками налагоджено постійний контакт, причому як із тими, хто закінчив навчання нещодавно, так і з випускниками, які займають високі посади в органах державного управління, закладах середньої та позашкільної освіти. Хоча дана ОП проходить первинну акредитацію, підготовка фахівців-істориків здійснювався із самого заснування ЗВО. Багато випускників різних років навчання долучилися під час відкритої зустрічі, де підтвердили, що мають постійні контакти з викладачами випускової кафедри. Крім того, існує практика запрошення випускників на зустрічі зі студентами-першокурсниками. Однак, на рівні університету відсутній централізований орган, який б займався збиранням інформації про кар'єрний шлях випускників. Відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників було ліквідовано 2017 р., а моніторинг кар'єрного шляху і траєкторій працевлаштування випускників було передано на факультети.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В університеті проводяться регулярні моніторинги якості надання освітніх послуг, які проводяться на основі наказів ректора. У “Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»” (<https://bit.ly/2XUUX9r>) визначаються основні інструменти моніторингу якості освітньої діяльності. Процедура моніторингу якості рівня знань здобувачів вищої освіти регулюється відповідним положенням (<https://bit.ly/37umGRx>). Згідно з новим “Положенням про освітні програми”, передбачена процедура моніторингу якості ОП, за результатами якого складають аналітичний звіт. Як вказується у відомостях про самооцінювання, останній аудит відбувся 29.01.2020, однак за його результатами суттєвих недоліків не виявлено. Також у відомостях зазначено, що у 2020 р. планується перегляд ОП за результатами моніторингу думки випускників, студентів і роботодавців.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП є первинною. Випусковою кафедрою було враховано пропозиції з останньої акредитації ОП “Середня освіта (Історія)” зі спеціальності 014 “Середня освіта (Історія)” за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, проте структури та змісту ОП вони не стосувались.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. Моніторинг якості освітнього процесу та система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти регламентуються “Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»”. Система управління якістю має чітку структуру (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/pages/scheme-suyau-fullpage.html>). В університеті функціонує Центр забезпечення якості (<https://bit.ly/30J9alb>), що здійснює моніторинг освітньої діяльності, академічної доброчесності та формує аналітичні дані академічної діяльності для ефективного управління якістю освіти. В ЗВО створено Раду з якості (<https://bit.ly/2MRiuSm>), проте орган знаходиться на етапі формування. За словами директора Центру забезпечення якості планується розширити склад ради, залучивши здобувачів вищої освіти, з метою зробити процедури перегляду та моніторингу більш досконалішими.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Нормативно-правова база університету чітко регулює процедури затвердження, моніторингу та перегляду ОП. Систематичною є співпраця з роботодавцями і випускниками. В ЗВО проводяться регулярні опитування з метою моніторингу якості ОП. Внутрішня система забезпечення якості є структурованою, важливу роль в забезпеченні якості відіграють Центр забезпечення якості та Рада з якості.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Попри декларації вплив роботодавців та спеціалістів-практиків на зміни й коригування ОП видається мінімальним, у зв'язку зі стабільністю самої ОП, котра практично не змінювалася. Рекомендуємо до перегляду ОП залучати представників органів студентського самоврядування.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ЗВО сформована система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, встановлені процедури затвердження, моніторингу та перегляду ОП, проте за даною ОП перегляд її структури не відбувся. Це стало підставою для оцінювання Критерію 8 за рівнем В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні внутрішні нормативно-правові акти, що визначають правила та процедури регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу, знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті закладу вищої освіти на сторінці навчально-методичного відділу (<https://nmv.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/polozhenja/>), а також на сторінці “Документи” в розділі “Публічна інформація” (<https://pnu.edu.ua/%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/>). Локальні нормативно-правові акти оприлюднені на сайтах відповідних підрозділів університету та окремих сайтах кафедр. Сайт кафедри історії України та методики викладання діє за посиланням <https://pnu.edu.ua/%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/>. Експертна група позитивно відзначила зручність інтерфейсу веб-сайту та його інформаційну наповненість. Під час роботи у фокус-групах і здобувачі вищої освіти і представники академічної спільноти зазначили, що мають вільний доступ до інформації, і знають, щодо того де вона оприлюднюється.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Проект ОП на веб-сайті ЗВО не розміщено. Однак, на сайті передбачена можливість надсилення пропозицій щодо ОП на електронну пошту кафедри, завідувача кафедри і гаранта, а також через соціальні мережі.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОП разом із навчальним планом, інформаційним пакетом ЄКТС, силабусами обов'язкових та вибіркового компонентів розміщена на сторінці кафедри історії України і методики викладання історії в розділі "Навчально-методична робота" (<https://kiu.pnu.edu.ua/>). Інформація, представлена на сторінці кафедри, в повному обсязі дозволяє проінформувати стейкхолдерів про ОП та специфіку підготовку здобувачів вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Веб-сайт ЗВО та відповідні сторінки структурних підрозділів, факультетів і кафедр дозволяє проінформувати стейкхолдерів про особливості організації освітнього процесу, а також дає повну інформацію про ОП. Обсяг інформації, що оприлюднюється, є цілком достатнім для того, щоб забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Проект ОП не розміщено на веб сайті університету. На веб-сайті ЗВО доцільно було б створити сторінку для громадського обговорення проектів ОП та інших нормативних документів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на наведені сильні сторони (зручність та інформативність веб-сайту) та недоліки (відсутність проекту ОП на сайті) експертна група дійшла до висновку про відповідність рівню В за Критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Керівництво ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” забезпечило всі необхідні умови для роботи експертної групи, надало підтверджуючі матеріали та організувало зустрічі відповідно до програми роботи експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи із використанням технічних засобів відеозв'язку. Експерти отримали достатні підстави вважати, що освітній процес є не удаваним і здійснюється в реальних умовах.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Дроздов Віктор Володимирович

Члени експертної групи

Сердюк Ігор Олександрович

Горожанкіна Дарина Юріївна